

Nr 45.*Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående bestridande av vissa haverikostnader.*

(1:a avd.)

I propositionen nr 24 har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 17 januari 1947, föreslagit riksdagen medgiva, att det i riksstaten uppförda förslagsanslaget till oförutsedda utgifter må — på sätt skett under budgetåren 1944/47 — jämlikt Kungl. Maj:ts bestämmande tills vidare tagas i anspråk för täckande av uppkommande haverikostnader, avseende marinens fartyg.

I propositionen 1945:49 angående bestridande av vissa haverikostnader hemställde Kungl. Maj:t, att riksdagen måtte medgiva, att förslagsanslaget till oförutsedda utgifter finge — med iakttagande av vad i det vid propositionen fogade utdraget av statsrådsprotokollet över försvarsärenden anförts — jämlikt Kungl. Maj:ts bestämmande tagas i anspråk för täckande av haverikostnader, avseende marinens fartyg.

Till stöd härför anförde dåvarande departementschefen i huvudsak följande.

Det kunde ifrågasättas, om icke en förenkling av handläggningen av ärenden om anvisande av medel till bestridande av haverikostnader borde kunna åstadkommas.

De kostnader, som här avsåges, utgjordes i huvudsak av *dels* kostnader för omhändertagande och reparation av skadade fartyg, *dels* ock ersättning till enskilda bärgningsföretag för bärgarlön. De förstnämnda utgifterna vore till sin natur oftast sådana, att förslag om bestridande av kostnaderna kunde såsom regel underställas riksdagen först i efterhand sedan omhändertagandet eller reparationen skett. Att i särskild proposition hänskjuta sådana ärenden till riksdagens prövning syntes i och för sig icke behövt, då det vid sådan tidpunkt vore fråga enbart om anvisande av medel för täckande av redan havda kostnader och någon reell prövning av medelsanvisningen sålunda i allmänhet icke kunde ske från riksdagens sida. Vad bärgarlön beträffade, inginge marinförvaltningen överenskommelse med vederbörande bärgningsföretag om lörens storlek. Om enighet icke kunde vinnas med bärgningsföretaget, hänskötes ärendet till domstols avgörande. Hade å andra sidan överenskommelse efter förhandlingar kunnat träffas, låge det i sakens natur, att jämkningar i efterhand icke gärna kunde med framgång ifrågasättas av statsverket. Erfarenheterna visade också, att en av förutsättningarna för träffande av överenskommelse i allmänhet vore, att snabb likvid från kronans sida skedde, vilket villkor i allmänhet icke kunde uppfyllas, om frågan skulle hänskjutas till riksdagens prövning.

Förslagsanslaget till oförutsedda utgifter stode till Kungl. Maj:ts förfogande för bestridande av sådana utgifter, vilka vore av så brådskande natur, att frågan ej hunne underställas riksdagen. De hittills vunna erfarenheterna

syntes tala för lämpligheten av att Kungl. Maj:t ägde besluta om ianspråktagandet av förslagsanslaget till oförutsedda utgifter för de ändamål, varom här vore fråga.

Med anledning härav anförde riksdagen i skrivelse 1945:99 att, även om särskilda skäl kunde åberopas för ifrågavarande förslag, det likväl syntes riksdagen betänkligt att leda utvecklingen in på en uppmjukning av reglerna för användningen av anslaget till oförutsedda utgifter. Riksdagen, som emellertid icke velat motsätta sig bifall till Kungl. Maj:ts förslag, hade dock ansett sig böra begränsa det begärda bemyndigandet till att gälla budgetåren 1944/45 och 1945/46.

I propositionen 1946:81 hemställde Kungl. Maj:t om enahanda bemyndigande jämväl för budgetåret 1946/47, vilken hemställan av riksdagen bifölls (skrivelse 1946:111).

Vid äskande av anslag till oförutsedda utgifter för budgetåret 1947/48 har i statsverkspropositionen lämnats en redogörelse för de fall, då ifrågavarande bemyndigande under år 1946 tagits i anspråk.

Departementschefen har förordat förlängning av ifrågavarande bemyndigande samt härvid förutsatt, att redogörelse för uppkommande haverikostnader skulle lämnas till riksdagen vid äskande av anslag till oförutsedda utgifter. Departementschefen har vidare, under framhållande av att riksdagen hade möjlighet att återkalla bemyndigandet, därest riksdagens granskning av sagda redogörelse därtill skulle föranleda, uttalat, att bemyndigandet syntes kunna angivas såsom gällande tills vidare.

Utskottet.

Utskottet har funnit sig böra tillstyrka, att ifrågavarande bemyndigande av riksdagen förlänges. Det synes emellertid utskottet lämpligt, att det förlängda bemyndigandet begränsas att gälla budgetåret 1947/48.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag medgiva, att det i riksstaten uppförda förslagsanslaget till oförutsedda utgifter må — på sätt skett under budgetåren 1944/47 — jämlikt Kungl. Maj:ts bestämmande under budgetåret 1947/48 tagas i anspråk för täckande av uppkommande haverikostnader, avseende marinens fartyg.

Stockholm den 11 april 1947.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Närvarande: se under utlåtandet nr 46.
